

Chu Lai

Lửa mắt

Vậy là Việt đang ở dưới nó, nằm sấp ngay dưới chân nó, chỉ cách chiều cao của bức tường lô cốt trần bao cát xù xì. Nó ngồi trên nóc ụ, còn Việt nằm dưới chân ụ. Nó chỉ cần hạ tay là mũi súng giá buốt chạm ngay da đầu Việt. Cũng thế, Việt khẽ nhô lên một chút, cổ họng nó sẽ nằm gọn trong những ngón tay quắp chặt. Căng hết sức...

Hai đêm rồi, đột vào đột ra rất ngọt, êm ru. Ngay cả đêm nay nữa, lần luôn vào khảo sát cuối cùng này cũng vào tuốt luốt. Ai dè khi ra lại kẹt cứng ngắc ở đây!

Đêm đầu, anh Sáu Châu - đội trưởng kiêm bí thư chi bộ, với bộ ngực bị gai mắc cỡ quào rách nát, mò giáp vòng rào tới ba lượt cũng phải lắc đầu: Chịu! Không tìm ra điểm đột! Bọn bảo an "thổ công" này gác dày quá. Mắt nhìn chỗ nào cũng đụng vào lô cốt. ánh đèn buốt chói và những đường đạn hiểm độc dai dẳng bất thần cứ nhằm ngay những chân rào, lùm cây găm tới.

Việt dùng ngón tay vén nhẹ miếng dù che đồng hồ: hai thanh

sáng nằm vuông góc - ba giờ sáng rồi! Chỉ còn hai tiếng nữa.
Muộn lắm là bốn giờ phải ra hết rào. Trễ hơn, sao mà băng được
qua năm rạch về cứ trước khi trời sáng? Rồi cái gan bàn chân bị
rào lưới lam cửa nút ra như khứa cá nằm trên thớt, liệu có phản
lại mình không?

Anh nhẹ cà chân trên mặt cỏ: băng chưa tuột.

- Khụt!... Phì...

Cái thằng khó chịu thật! Ngồi lằm lằm, cứ chốc chốc lại khậm
khịt rõ mạnh như có con vắt bít nhằng lấy lỗ mũi. Thấy nó im lâu
lâu, Việt mừng thầm, chờ đợi một tiếng ngáy. Mày chỉ cần ngủ
gục một tí ti thôi, tao sẽ thoát. Thế mà nó cứ "Khụt... phì! Khụt...
phì!" như tạc đạn lép. Việt uất người lên. Gió mát như thế này
mà mày không chớp mắt đi được một tí à! Đồ ngu! Gần một
tiếng rồi chứ ít ỏi gì nữa!

Việt cảm thấy những thớ thịt trên cơ thể mình oải ra, ê ẩm. Cứ
tình trạng chết gí này kéo dài thì sao đây!

"ái!" Tiếng kêu ầm dưới lưới. Việt thấy nhói dữ dội ở nách...
Những cặp chân li ti giẫm rào rào trên cỏ. Anh mở căng mắt:

Một đàn kiến "mụn nhọt" (Loại kiến to, đốt vào là thành mụn nhọt) lòa nhòa, loằng ngoằng đang nhằm anh bằm tới. Con đầu chắc đã gặp rồi. Chà! Việt như nẩy lên khỏi mặt cỏ: anh nín thở chờ đợi những cây kim nhỏ xoáy vào da thịt. Con thứ hai... thứ ba... thứ tư... Anh rên rên cảm thấy tiếng "bực!" khi cặp răng bé tí của nó bập vào nhả ra nhoay nhoáy, để lại những dấu tròn mọng, tai tái... Hừ! Phải lúc khác tao sẽ bóp nát từng "đứa" một cho phọt máu, rồi búng tít lên trời cao cho mất xác luôn. Lợi dụng cái thế tao không cự được, chúng mày làm tới à? Bực quá! Ngay cả cái thứ tự vệ chúng sợ nhất là nước bọt cũng chẳng lựa dịp nào trút lên đầu bọn cổ chày này được nữa. Đó! Nách đó, lưng đó, cắn cho đã đi. Chán chê là tự khắc phải chuồn.

- Khụt... Phì...

Kệ mày! Thằng ở trên quan trọng hơn. Tao cứ cho mày là một loại muỗi... "Rắn là một loài bò...". Ồ! Cái câu ngồ ngồ từ thuở nào ấy lại hiện về, lảng vảng lơ vơ trong đầu Việt. Anh nhếch mép cười...

Muỗi sinh lây cắn như chó. Nó đập gãi ngay bên tai. Sướng thật! Giá lúc này được lên gân cả mười đầu ngón tay mà gãi nhỉ. Không! Phải nhờ ông y tá dùng ngay lưỡi dao găm cạo đúng vào

cái chỗ mòng mọng đó mới đã... Một cục gì tròn tròn cứ thỉnh thoảng lại lặn ngược lặn xuôi trong bụng Việt. Chết! Khéo không... Phải đổi thế nằm ngay! Cứ sắp bụng thế này, nó giờ chúng sôi bụng ọc ọc bất tử có mà bằng thác đổ bên tai nó. Tai quái hơn, lại ra cái vụ như cậu Vũ tháng trước: đang ém sát cửa hàm chờ nổ lệnh, bỗng bật ra một tiếng giòn tan, làm thẳng gác la hoảng đẩy trận đánh lên sớm hơn mười phút!

Việt chìa răng cắn nhẹ miệng dù: sắp bốn giờ rồi! Sao cái thanh sáng cứ trượt tuôn tuột thế này? Thời gian réo ù ù qua tai... Khéo nhớ hết mất.

Đêm lặng tờ trong sào huyết kẻ thù, con kiến bò cũng nghe rõ tiếng, ngọn cỏ gãy tưởng như bẻ củi...

Thực ra, theo thói quen đã nhuyển thành bản năng ngay khi mắc kẹt, Việt đã xếp đặt gọn cả rồi. Tốt nhất là trườn thật êm ra phía sau lô cốt, có nghĩa là sau lưng nó. Nếu được (cũng gian nan đó, gần quá, liệu có lộ không nhỉ) chỉ việc uốn mình đứng dậy, xiết cứng lấy họng nó... và ung dung chui ra. Cùng lắm, cách thứ hai, sẽ vụt dậy tại chỗ, quất gọn một viên chì vào giữa cái mồm khậm khịt của nó. Còn hai trái tạc đạn nhét trong túi sau xi líp sẽ lướt tới nện vào hai căn hàm gần nhất, cũng hạ ít nhất chục tên. Nếu

ngon, dành cho hàm chỉ huy một trái, rồi cứ cồng chính lao ra, lách khéo qua mấy cái cự mã (Rào gai trên khung gỗ để cản xung phong), gặp thẳng nào cản đường, bắn! Chỉ yêu cầu cái gan bàn chân đừng... Chà! Sao nhức quá!

Nhưng nhất định chúng phải đổi ca hoặc ít nhất cũng đứng dậy đi lại cho đỡ chồn chân chứ? Chỉ cần thế thôi. Chín hàng rào dây trái, chui mất chừng hai mươi phút, kể cả xóa dấu. Còn lại gần một tiếng, chạy gần cũng còn kịp...

Bất giác, Việt lim dim nghĩ tới cái phút sà vào lòng đồng đội. Sẽ cứ để nguyên thân hình đen thui màu than pin mà gân cổ rít một hơi thuốc, bắt cái tàn trắng phải ló ra phân nửa, rụng xuống mới phà khói. Mười mấy tiếng đồng hồ nhạt mồm nhạt miệng rồi còn gì nữa. Nhất định anh Sáu sẽ mang cho mình một can nước nguội đã quậy chanh đường sẵn. (Tính anh ấy vẫn vậy. Nhưng nếu ai nói anh là "chị hiền của bấy em trinh sát", dứt khoát anh sẽ gãi đầu: "Nói lạp xạp hoài... Bộ đội ai mà chị, em", rồi thế nào đôi mắt hiền khô cũng chớp nhìn chị Ba, bí thư chi bộ xã một cái cho coi). Gì nữa! Lúc ấy, mình sẽ coi như không có chuyện gì xảy ra, làm một bụng xúng đáng com nguội ăn với dưa leo chấm mắm nêm chẳng hạn; ăn đã, chuyện sau... Ồ hay! Ông Tô, tổ trưởng Đảng sao cứ thấy nhìn mình mồm mím thế kia? Chắc có

chuyện gì đây. Cùng lắm ông sẽ theo mình ra muội tắm rồi bẹo má (ông cứ làm như mình còn trẻ con lắm, khen mình kháu, lại còn hôn nữa chứ. Cầm gì mà râu... xấu hổ đỏ cả mặt):

- Việt ơi! Đêm qua, cả đơn vị không một ai ngủ cả, chờ Việt về. Anh Sáu nói với tớ: "Có lẽ sau trận này, về lo chuyển đảng chính thức cho cậu Việt là vừa, xứng đáng quá rồi".

Ôi! Mình trở thành người Đảng viên chính thức! Chỉ sợ khi ấy lại khóc, chị Ba chị ấy cười cho... Mẹ ơi! Kể từ ngày này, thằng Việt gờ buồng binh của mẹ đã trở thành người cộng sản như bố ngày xưa đánh Pháp rồi đây! Mẹ có vui không?

... Ở kia! Sao đang nhiên mọi người lại lắng xuống thế này? ánh mắt của anh Sáu sao nghiêm quá, cả chị Ba nữa, chị cũng quay đi, ngón chân di di trên mặt hầm.

... Hình như anh Sáu vẫn gác chân qua võng mình như mọi hôm, nhưng cái giọng nghe khác quá:

- Hành động ấy can đảm đấy. Thực ra ít người làm được. Nhưng nếu rần thêm một chút, một chút thôi, biết đâu tình thế chả xoay ngược. Mục tiêu vẫn còn, phương án tác chiến không bị hủy -

Đột nhiên anh đâm mạnh vào nóc hầm nói như quát - Chà! Thế là hư hết trơn rồi! Nghị quyết cả tháng trời, phong trào cả một xã đang chờ... Uổng quá! Bao công lao - Giọng anh lại trầm xuống - Thôi, đừng buồn. Bày keo khác chứ biết làm sao. Có điều, Việt ạ! Những lúc hiểm nghèo nhất phải biết cắn răng, nhích lên, quên mình đi. Nhất định sẽ đạp được lên đầu nó... Hút thuốc đi! Của chị Ba mua cho đó. Chị Ba... tội nghiệp chị quá! Chi bộ xã này chẳng còn ai, mỗi mình chị là bí thư kiêm nhiệm hết: tối dẫn mũi đưa bộ đội vào đồn, khuya dậy sớm chăm chút bữa cơm, trưa lại bám ra gò làm công tác tuyên truyền. Chị chỉ mong có một ngày... Thôi! Chiếc khăn này chị quàng đi, Việt đỡ rồi. Chị gầy quá..

- Khụt! Phì...

Có mùi thuốc đầu đây thơm quá! Anh nhướng mắt: Gió đánh tàn lửa bay tung trên miệng thẳng góc. Khi nó rít vào, tảng mặt hốc hồm chứa đầy vũng tối trông như con quỷ đang ngồi trên cây phun lửa... Việt nhắm mắt lại. Cẩn thận không hai con mắt mình lại chứa lửa đầu thuốc nó sang rực lên thì hỏng cả.

Kiểu này không khá rồi. Nó chẳng gạt gù, lại còn bập thuốc nữa thì biết khi nào mới ngáy cho? Xem cái mã nó hít vào nhả ra

ngon lành thế kia là còn tỉnh táo lắm. Thật đen đủi cho mình, đêm nay lại vớ phải thằng lính già khó ngủ. Mà mà chịu khó thêm cái đái dắt nữa thì tao cảm ơn mày. Cái bọn già này thức đêm giỏi trời thần. Đánh đấm chẳng bằng ai mà gác sách xét nét như mù di ghê. Thà cứ như bọn trẻ lại hay: đùa giỡn tục tĩu, bắn vung tàn tán nhưng về khuya lại ư ngủ bậy.

Nó hút cái gì thơm thật, Ru bi? Không! Cotab mới ngày ngày như vậy.

Không có thằng già này, chắc mình đánh đàn mồm rồi đây. Lúc này giá có nằm trên băng tuyết vẫn đỡ mồ hôi.

Cũng lạ thật! Chính trong những giây phút mỏng tang này, sự sống và cái chết đã nhìn thấy, bắt hơi tiến đến nhau chỉ còn cách sợi chỉ, Việt luôn luôn nghiệm thấy sự xuất hiện kỳ lạ của một khoảng trống vắng dằn trải, tâm hồn rơi nhẹ nhàng vào cảm giác ung dung thanh thoi của con người đang nằm duỗi dài đón gió trên đê, với niềm tin chắc rằng: mọi việc rồi cũng chiều theo ý muốn của mình.

Mớ suy nghĩ rồi mù, nóng bỏng đột nhiên giảm xuống gần như không cần cầu cứu tới lý trí, nhường cho sự giãn ra của thân kinh

là vươn lên... Đến một lúc, tiếng gõ của thực tại vang lên khắc nghiệt, cái cồn cào sẽ bắt thần thức giấc thành bào xé.

Cái vòng luân quần của sự căng và chùng, chùng và căng diễn ra rất phức tạp lặp đi lặp lại nhiều lần thành sự tĩnh táo: tao càng gần mây thì mây càng xa tao. Bởi lẽ mây mù, mây không đủ sức để tưởng tượng nổi đối phương chỉ cách mây chiều dài của hơi thuốc.

Viết quên đi mối đe dọa như găm ghì trên đầu và tua tủa nén chặt bốn xung quanh. Buồn cười, cứ ẩn hiện trong đầu cái điệp khúc lộn xộn: "Phải biết cắn răng... nhích lên... đập lên đầu...". Nhiều khi chả hiểu nghĩa gì cả, như những đêm hành quân, lòng băng khuâng trong bao kỷ niệm quê nhà, mà miệng lại hát những bản nhạc đâu đâu.

Gió từ bùng ủa về, cù cù mơn man trên da thịt... Sương đêm đậu nặng trĩu trên tóc...

Buồn ngủ quá! Ước gì được chớp mắt một tí nhỉ? Nhỡ ra ngủ quên nó "đòm" thì sao? Chắc! Nghĩ cho cùng, cái đó cũng chẳng ghê gớm bao nhiêu. Đang ngủ nó "đòm" thì ngủ nữa, coi như ngủ luôn. Thế nhưng... ở trường mà chết? Không ổn, mất tư thế

quá. Bọn khốn nạn nó cười mình; và lại được dịp nói bố láo với bà con rằng đã bắn cháy thành than một tên "Việt cộng" sùng sỏ...

ồ! Lại còn chưa kịp chứng minh cho anh Tôm phải chấp nhận rằng: với cái đòn hình tam giác cân này dứt khoát phải đánh từ một điểm nào đó ở chính giữa lạnh thốc vào mới đảm bảo tốc độ và đường ngắn nhất tới chỉ huy sở...

... Mình với nó đã kề cận nhau hơn một tiếng đồng hồ rồi (Nhất định không thèm nhìn đồng hồ vật nữa). Trận tuyến giờ đây được tính bằng chiều dài đốt ngón tay. Chà! Quần áo của thằng này chua quá. Khét nữa như mùi bã trà dính dầu hôi lâu ngày mưa nắng...

Tao biết mày, mày không biết tao. Tao đang nghĩ về mày, còn mày đang nghĩ gì trong đêm khuya thanh vắng ngan ngát mùi rau xanh cây trái đâu đây. ừ! Nếu mày không phải là thằng lính đeo súng Mỹ, tao sẽ từ từ đứng dậy vỗ vai mày cười xòa như trò ú tim. Lạnh thế này mà đốt một ngọn lửa ngồi kê cà thì tuyệt.

Bất chợt, thằng lính buông tiếng thở dài. Tiếng thở đùn lên từ trong lồng ngực, vấp phải lỗ mũi bị bịt, tạo nên tiếng trầm rề, rin

rít. Tiếng thở dài nặng nề vất vả quá. Việt có cảm giác thở xong, toàn thân nó thành rỗng tuếch, xẹp dính lại, sụp xuống.

Mày đang có tâm sự gì u uất chưa thoát ra được. Thực ra mày già hay trẻ?

Quái! Sao vẫn chưa thấy nó đổi gác?

... Một sự liên tưởng xa xôi đột nhiên lâng lâng trong lòng... Cái thị trấn nghèo nàn bên con sông nhỏ mộng mơ và những tháng năm học trò ngọt ngào kỷ niệm...

Buồn cười nhĩ. Sao giống cái đêm mình leo lên cây bàng trước cửa nhà Thư thế! Tán bàng xòe vào tận cửa sổ bàn học cô gái. Đáng lý cô bạn học giỏi văn, có con mắt lá răm phải nhận từ tay mình mấy trái bàng chín vàng ngọt lịm, rồi nở nụ cười "ý tứ" chết người ra tặng kẻ hái quả; nhưng lại là ông bố, một giáo sư sử học nghiêm khắc, chuyên về khảo cổ! Ông mang cái ghế mây ra bao lơn, ngả người hút thuốc, mắt nhắm chiêu. Có lẽ lúc ấy ông đang suy ngẫm về sự hình thành các bộ lạc sống du mục trước công nguyên hay sao mà ngồi lâu thế? Hai tiếng vẫn chưa chịu vào. Cách ông già trầm mặc nửa mét, ngay trên đầu, mình ngồi thu lu co quắp như con khỉ ở vườn thú. Có lúc ông đứng dậy,

nhìn lên vòm cao suy tưởng. Run quá! Nhà trong con mắt lá rầm nhấp nháy tinh nghịch, có vẻ thích thú lắm. Cô ta lại còn giả tảng, giở sách đọc văng lên: "Rắn là một loài bò... bò sát ngon cây"... Sau này mà còn sống trở về, nhất định phải kể cái ý này cho Thư nghe mới được.

Sao như có ai đùa nhả, cứ lấy đít chảo nóng áp mãi vào bàn chân mình thế này! "Hãy cắn răng... Hãy nhích lên..."

Đáng ra, đêm đồng bằng lạnh lẽo này, mày phải ở nhà hú hí với vợ con mày. Còn tao, tao chưa có vợ, tao sẽ về với mẹ, cũng một miền đồng bằng có "cánh cò xanh bay mãi sớm chiều" trong câu dân ca dân gian xa lắm... Mẹ lại bắt ăn đủ thứ cho coi... Mẹ ơi! Mẹ có vui không? Con đã trở thành người đảng viên rồi đây... Con kể cho mẹ nghe nhé (ây, để con tèm trầu cho). ở một mảnh đất rất xa, có những chi bộ bị chà đi xát lại rất đau thương...

- Phì... phì! Khụt!

Tốt! Cái mũi trời đánh của mày thông báo mọi việc vẫn an toàn, trôi chảy.

Việt tính chờ cho nó hút xong điều thuốc, bót độ sáng đi, sẽ

trườn ra. Trườn từng phân, từng tí một. Chỉ cần ra khỏi cái búng
nhùng chồng ba trước mặt là ổn. Mặc cỡ khô bít búng, làm sao
khỏi gãy tách tách đây? Trời ơi! Giá có phép màu biến mình nhỏ
lại thành con mèo thôi, mọi việc đều đơn giản biết bao! Kia!
Đừng viển vông nữa, nó đã bắt đầu cầm mẩu thuốc bằng ngón
tay cái và ngón trỏ rồi, sắp tắt rồi. "Phải nhích lên... phải tảo
bạo...". Thà chết trong hành động, trong dáng tiến công.

- Nè! Gác, ai cho hút thuốc đó hả?

Tiếng nói vỡ toác, đổ rầm rầm trên đầu Việt. Anh choáng váng.
Một thằng khác từ trong hầm chui ra, quát lên bằng cái giọng
nhựa nhựa giả tạo như cháo đặc. Ngay sau đó, nó lại cười hức
hức:

- Anh Hai chơi sang dữ vậy? Còn, cho điếu hút bậy coi!

Có tiếng giấy thiếc khua lạo xạo.

- A... Ru - bi - queen! Nó ré lên như chào hàng giữa chợ - Lửa
không?

Một giọng nói ồm ồm bí rị, không đủ sức thoát ra quay tròn

trong mồm rồi lại chui đánh ực xuống họng:

- Rục rồi! Dưới đất ấy.

Thằng này lật đật bước xuống...

Việt lạnh toát người, tim như dừng đứng, ngón tay luồn vào vòng cò...

Hắn cúi xuống, phả hơi rượu chua loét, nói chõ vào tai Việt:

- Giắc này bọn "cọp đen" (ám chỉ đặc công Quân giải phóng) nó hết dám vào rồi. Ông về hầm đi. Đến phiên tôi. Đa... ã... a !
Thuốc đã quá, giãn gân giãn cốt...

- Nghe đâu đêm rồi, bọn "lọ lem" (ám chỉ đặc công Quân giải phóng) lại vượt lộ tính vào ăn vùng này; mấy cha bắt gác lu bù...

Thằng trên thở hắt ra như muốn nhả cái gì xuống đất:

- Không biết tình hình này còn cù nhằng tới kiếp nào nữa? Đêm gác toét mắt, ngày càn bấy giò... Thiệt cực như con chó! Phì...
Đậu sắp tĩa được rồi... Mày vô đi, tao chịu luôn cho.

- Khỏi! Gác bốn mắt càng ngon. Sơ sẩy, nó bò vào cho lỗ mũi ăn trầu bây giờ. Ô! Thằng nào nằm đen đen kia? - Nó bỗng quát toáng lên - Tao trông thấy rồi. Chui ra ngay, ra nga... y! Tao thấy tạc đạn bể óc ra giờ. Đâu? Đưa "Con cóc" bấm mìn đây.

Chát! Ch... í... u - Đạn rít qua đầu Việt.

Việt nhếch mép: lại giờ cái trò cũ rích. Được! Mày cứ la lối om sòm như vậy, tao thấy vui đây. Chà! Hết xi-quách (Hết cách rồi) rồi; một thằng đã khó, hai thằng.... tính sao đây?

Cái gì thế này?... Sao cọng cỏ ba ngách đang cà cà dưới cổ lại chuyển màu sáng xanh thế kia? Cái bao cát mà Việt đang gác tay cho đỡ mỏi, bỗng dung bành bạc dần ra? Cái gì chói chói mắt? Chết! Trăng!... Mảnh trăng gần sáng từ rất xa đang nheo nheo, thóc mách nhìn vào mắt Việt. Thật không ngờ mình lại quên mất điều chết người này! Trăng lên cao một chút nữa, dứt khỏi những nóc hầm ù lì góc cạnh, là toàn bộ cái hình hài này sẽ bày toẹt trước ánh sáng quái ác. Những mảnh lưng, mảnh đùi nguy trang vằn vện, suốt từ đầu đã là mảnh giáp kỳ diệu che chở, lúc ấy chỉ càng tố cáo thêm cái cục đen đen kỳ dị nằm lơ lửng trên màu cỏ xanh nhạt...

- Khụt! ... Phì... khụt!

Cái tiếng động đều đều đó, lúc này cũng muốn nhảy xuống, chụp lấy tóc Việt mà gào:

"Dậy!... Dậy!"

Phải hành động ngay! Đứng... Nhưng... "Phải cắn răng lại một chút... chút nữa...".

- Chát... chát!... Ré... t!

Nó bắn náo động khắp các góc đồn. Bắn mừng trắng. Chúng đang reo vui: có trắng là mất sự chết chóc kinh hoàng bủa vây chúng.

Như một trò chơi hiểm độc, nhánh cỏ ba cạnh đột ngột mất màu, tối sầm... Chắc con mắt thóc mách kia bị mây che khuất, nhưng sẽ lại hiện ra trơ tráo hơn. Bộp! Việt thót lạnh ở lưng. Nó kề hòng súng vào mình rồi! Bộp! Bộp!... Không phải? Bộp! Mưa? Mưa thật rồi! Thế, thế, lớn nữa đi! Trời! Những giọt mưa quý giá quá!

Ra nào! Không thể có dịp nào thuận tiện hơn nữa. Lẹ lên! Lần này mà không ra được, mưa trôi hết vết hóa trang trên người, còn quá trắng!

Mưa reo sướng khoái trên cây cỏ, trên nóc hầm. Hãy quán chặt lấy tao nữa đi mưa ơi! Những sợi mưa hãy dệt thành màn che mắt chúng đi.

- Phì... khụt!

Việt sững người, thôi xong! Không cần quay lại, anh cũng biết chắc nó đang ở vị trí cũ, cái mặt day ngay vào hàng rào. Hết nằm xuống được! Trong cái thế khom khom bất động, dít chông vào mặt nó, dồn toàn lực vào tay trái mỗi nhừ, Việt từ từ luồn tay theo thành bụng, chéch mũi súng lên: mày chỉ cần "á!" một tiếng tao nháy cò liền...

- Xẹ... t! Xẹt...

Nó đang bật que hút thuốc? Mày sẽ lóa mắt, Việt êm êm xoay người lại, khuyu xuống... Cả người chìm trong vũng nước chân rào.

Mưa nhỏ giọt rồi tạnh dần. Cái miệng trắng ló ra cười nham nhở. Việt trừng mắt nhìn trắng, mày hãy nhắm lại đi, đồ xỏ lá! Anh gằm mặt xuống, chỉ ló hai lỗ mũi trên mặt nước.

Chắc hơn bốn giờ rồi. Con gà trống bên kia sông Đồng Nai vừa dứt tiếng gáy. Các đồng chí còn nằm chờ ngoài hàng rào không? Cứ về trước đi anh Sáu ạ. Các đồng chí cứ tin ở tôi... Chắc là các anh nóng ruột về mình lắm. Đừng! Đừng nhé! Đừng vội nghi binh thu hút sự chú ý của chúng để Việt thoát ra nhé! Thoát lấy người mà trận đánh bỏ thì thoát làm gì? Việt không phụ lòng tin của đơn vị, của chi bộ đâu.

Cái gì nặng nặng day day ở bụng? Việt khẽ luồn tay xuống... Anh rùng mình, mặt nước chao động: một cục thịt nần nẫn, trơn nhầy nằm vắt ngang rốn. Anh nhin thờ, dứt ra: con đĩa mập mập bằng cái chuôi thủ pháo ì ạch, khinh khỉnh trườn trên vệ cỏ.

Lại ngựa ngựa ở bắp đùi, ở hông... Bàn tay Việt định luồn xuống, lại kéo lên. Kê!

Chết! Ngựa râm ran trong cổ, chả lẽ lại là đĩa! Không phải! Thôi đúng rồi, ngâm nước lạnh, cơn ho đang gãi trong cổ... Việt há

mồm ra, vẫn ngứa. Đứng! Anh chụp cái mũ dù nhét vào mồm, khục... khục!

- Cái gì vậy?

- Cái gì đâu!

- Tiếng gì giống tiếng người, ông hả?

- Chắc vậy. Khụt!... Phì...

ánh đèn sáu pin lóe lên. Tóc sáng quá. Việt gắn mũ lên đầu, tay kia dụi cụm cỏ nhồi đầy mồm... Đất nhão nhoẹt, mằn mặn ngai ngái...

Các loại xe gắn máy trong ấp thi nhau phát nổ rền rĩ. Có tiếng chuông nhà thờ ngân dài ngái ngủ, ẩn hiện tiếng kinh nguyện cầu dai dẳng...

Thằng trẻ đứng dậy vươn vai răng rắc, ngáp xé cổ:

- á... á... ắp! Vậy là qua một đêm yên lành. Ra quán làm bữa ly cà-phê ông!

Nhìn theo cái bóng nhếch nhác, thất thủ của hai đứa đi ra cổng, con mắt Việt xéch lên. Muộn rồi! ém lại, chỉ còn cách ém lại ngay tại đây! "Nhất chạng vạng, nhì rạng đông". Nhắm một đám mắc cỡ rập rập có cây khô cụt ngọn chọc xéo lên bầu trời tai tái, Việt trườn tới trong những thân cỏ gai góc. Bây giờ tao không ra nữa: ngược lại, tao sẽ vào gần thêm chúng mày.

Việt vén cỏ nhìn tò mò háo hức.

Chưa bao giờ anh lại được thấy kẻ địch rõ nét như sáng nay. Đêm tối, tất cả đều bí hiểm lạ lẫm. Giờ đây mọi ngóc ngách đều phơi ra tuệch toạc, dễ hiểu kỳ lạ.

Một... hai... ba... Ra tất cả là mười sáu hầm. Hồi đêm sao sờ thấy có mười ba? Hầm chỉ huy nó có cách cây ăng-ten xa vậy đâu, gần xịch à! Ồ, cái rào chống B.40 nào kia? Có phải bao quanh hầm điện đài không? Thôi đúng rồi! Chết thật! Không biết mà cứ nhào vào là tù mũi hết. Việt lẩm nhẩm soát lại toàn bộ các chi tiết một lần nữa thật chắc. Buồn cười, chín lớp rào ban đêm dòm thăm thăm mênh mông thế, mà lúc này nó cứ xếp dòn lại một cách đơn giản.

Một hồi còi rít chói tai. Những thằng người bơ phờ xóc xếch từ những hầm sút sọc chuôi ra. Da trời trắng đục quét lên mặt chúng cái màu nhợt nhạt, trông chúng như những thầy ma từ trong mồ ra.

Một phụ nữ ăn mặc xộc xệch từ hầm chỉ huy chui ra rồi lăm lũi đi ra cửa. Thằng đốc canh nói đồng theo:

- Bữa nào kẹt tiền xài, cứ tới đây bọn anh nuôi nghe cưng!

ả ta ngoẹo đầu cười méo xẹo.

- ừ! Cứ tới đi, cho mày chết chùm luôn. Viết phì cái lá từ trong miệng ra, lờm lợm nơi cổ.

- Cái máu què!

Viết nhột người ngoài cổ lại: phía sau anh một đoạn xuất hiện một đám mũ sắt đang ngó nghiêng.

Vẫn cái giọng chửi đồng ấy làu bàu:

- Quay mẹ nó về đi! Cả ký lô cắt ở giây rồi đấy. Ông cố nội nó,

ĩa với đáí...

- Tao đã nói là khỏi! Khỏi cần kiểm tra dấu vết gì hết trơn. Gác kiểu đó, tía nó cũng lạy chứ nói gì nó.

- Khựt! Khựt! Đứng đó mà cự cãi nữa. Việc công vụ làm lộn xộn sao được. Phì... Cái giọng nói quay quay trong mồm? Việt chột như bắt gặp người quen ở chốn hoang sơ. Đúng nó rồi! Cao to và trẻ hơn mình tưởng nhiều quá...

Ba cái mũ Mỹ nhấp nhô quay về hướng khác. Bỗng một thằng nhìn về phía Việt, reo khe khẽ:

- Im... im! Con cao-cáp (một loại chim to, mỏ lớn, rất nhiều ở miền Đông Nam Bộ) bự quá!

- Tao! Để tao!

- Tầm bậy mày! Để tay súng anh Hai mới chắc ăn. Lẹ không nó vù, anh Hai! Thằng "khựt phì" có vẻ miến cưỡng, uể oải giương súng lên...

Việt ngật cổ, băng quơ nhìn vuốt theo thân cây mốc thếch: con

chim to thật. Nó vẫn vô tình chúi mỏ rửa rửa những cái lông màu nâu... Rộp! Con chim nảy lên, đầu đón đập cánh, quay tròn nửa vòng rồi chúi xuống. Thân mình của nó va bịch vào những cành cây khô rập và nặng nề đập mạnh bụng xuống đất, ngay trước mặt Việt, mắt nó hé mở nhìn anh bản thân. Đến lúc đó Việt mới thấy chói với rùn người...

Vẫn tiếng nói đó:

- Bọn mày ráng sục sạo một chặp nữa đi! Tao vô lượm, chút mang ra quán nước nhậu.

Điều ghê gớm ấy sắp xảy ra.

Như bị bản năng tự vệ thúc giục, Việt luống cuống cầm con chim định quăng ra xa... Chậm rồi! Tiếng khậm khịt đã vang ngay bên tai. Lùi ra sau một chút! Không được, tiếng chân nó giẫm cỏ kè bên rồi... Chỉ còn cách "tiếp" nó ở chính tại đây thôi.

"Xoạt! Xoạt...".

Việt chà mạnh mặt xuống cỏ ướt, lấy mũ lau sạch vết lọ, vuốt tóc. Dù có chết chẳng nữa, mặt mũi cũng phải cho sáng sủa.

Xuyên qua những thân cỏ lung lay, Việt đã nhìn thấy đế giày gỗ ghè đen đang từng bước vung sát mặt mình. Tai đã nghe thấy gai cào trên vải áo quần nó... Anh nhẹ nhõm người lên, thân hình lao ra phía trước trong cái thế nằm chuẩn bị vọt tiến. Anh đưa khoen tròn tạc đạn lên ghì giữa hai kẽ răng. Ngực Việt như có bàn tay khổng lồ bóp nén ngọt ngạt, bắp chân tự nhiên run lên, anh nghe rõ tiếng răng mình va vào sắt lạnh canh... Việt cắn mạnh vào ngón tay mình muốn đứt lìa. Sao chân tay nó không chịu nghe theo cái đầu nữa rồi. "Không sao, không có gì cả. Cắn răng lại... nhích lên... phải đạp đầu..." Mắt anh vụt quắc sáng...

Một bàn tay sần sùi, vàng khè khói thuốc, gạt mắc cỡ ra. Cái khuôn mặt râu ria vàng võ ngó vào lơ lảo...

"Ớ!"... Khủng khiếp như bị phạng một thanh củi nặng vào giữa mặt, nó nấc giật lên, bật ngửa ra sau, cái mồm có hàm răng đầy xỉ há hốc. Chiếc mũ sắt văng ra để hở chòm tóc dựng ngược. Một dây kim cang ngoằn vào chân, nó ngồi phệt xuống, con mắt tan mất lòng đen, hai chân chồi chồi đạp lú quúu cố sức dẩy ra khỏi cái nọc lo le của con rắn độc đang liếm vào người. Nhưng ngay lúc đó, nó rùng mình chồm dậy, bốc cây súng găm thẳng vào ngực Việt, họng súng đen ngòm hun hút rung rung lên

xuống theo khuy áo đưa lên hạ xuống trước ngực...

Tách! - Nó bật khóa an toàn!

Reng! - Việt nhả chốt tạc đạn xuống đất.

Hai ánh mắt bắn vào nhau.

ánh xanh của cặp mắt sáng vung lên như hai lưỡi gươm chém nát tia mắt trắng dã, quần lầy, đẩy nó thụt trở lại trông mắt thẳng lính.

Ngón tay nó lẩy bẩy trong sự cứng buốt cao độ, không ngoẹo nẩy cò được nữa.

Mày đang run bắn lên như con vật đã vật trụi lông, sắp bị quăng vào đồng lửa. Tao nhìn rõ một giọt mồ hôi thật lớn đang lăn trên chóp mũi mày. Mắt mày đang dại đi kìa! Mày không ngờ trước mặt mày lại lù lù một con "cọp đen" chính cống phải không? Cái bắp thịt ở ngực, ở vai, ở bắp vế "nó" vẫn vận dọc ngang làm mày ớn hả? Mày chớp chớp mắt. Chắc mày không ngờ Việt cộng "rừng rú" cũng một khuôn mặt như mọi người? Có khi chỉ bằng tuổi em út mày ở nhà nữa. Không! Tao không biết chớp mắt đâu.

ở cái tình thế hiểm nghèo này, tao muốn con mắt tao, con mắt đã được ngọn lửa thiêng của tình đồng chí, đồng đội, của chi bộ thân yêu tiếp sức, sẽ là mũi khoan thép xuyên ngọt, nạo khoét vào tận tim óc mày, sẽ phà lửa vào mặt mày, khiến mày phải bắt buộc nhớ lại những tia chớp xanh lét của B.40 từ trên tay những đồng đội tao phóng ra, thiêu cháy cả chục thằng bọn mày, trong muôn vàn những vành nón tai bèo bay ra, lao vào đội hình chúng mày trong một trận phục kích nào đó mà chụp xé tả tơi.

Việt thấy tỉnh táo lạ lùng. Sau một đêm tránh né mệt nhoài, cuối cùng mình cũng giáp mặt nó, giữa ánh sáng ban ngày, như một sự sắp xếp khắc nghiệt của số mệnh.

Tao đã nhìn thấy quai hàm mày giật giật dữ dội, phía mang tai: bàn tay cầm báng súng của mày đang nổi gân... Không! Mày không dám bóp cò đâu. Tối thiểu mày cũng phải hiểu, trái tạc đạn trong tay tao có sức công phá gấp hàng ngàn lần chứ! Thì chính mày đang len lét nhìn "nó" kia kìa. Nhưng một trái mà chỉ chia có đôi... phí quá!

Mày chắc thấy đó, tao không đùa đâu! Nói gọn lại là tao không hề sợ mày: cả lũ chúng mày hung nhúc ở trong kia nữa. Tao sẵn sàng cả rồi, và thấy hoàn toàn thoải mái. Tao đang đợi đây. Nào!

Tại sao mày lùi lại, ngón tay mày lỏng ra?

A... a...! Tao hiểu... "Nhích lên... nó đang lùi...".

Những thớ thịt trên mặt thẳng lính nháy nháy, cái mồm uể sang bên nhấp nhấp như sắp lên cơn động kinh. Nước da chuyển từ đỏ qua xanh, rồi từ xanh đỏ sang tím ngắt. Nó cúi đầu giống như kẻ bị khinh bỉ lảng nhục nặng nề.

Một tràng đại liên Mã lai học lên đe dọa, đạn bay về khoảng rừng chồi xa xa.

Nó đảo mắt như chớp ra xung quanh. Mày muốn cầu cứu đồng bọn hả? Cũng phải, mày chỉ cần "ôi" lên một tiếng, cả trăm thẳng sẽ bu lại gầm gừ...

Ngón tay nó dè dặt xiết lại trong vòng cò...

Bàn tay Việt từ từ thả cần mỏ vịt...

"Phải cắn chặt răng lại... Ráng lên! Nhích lên tí nữa... nữa".

Đột nhiên nó nhắm mắt lại, bộ mặt rúm rỏ.

Kia! Một lần nữa mày lại không chịu nổi rồi. Mày có thể nháy cò được lắm cơ mà?

Thằng lính thờ hồng học, hai đầu gối cứ dần dần khụy lại. Cánh tay như bị chuột rút, khẩu súng Mỹ chúi xuống... chúi xuống...

Nó sợ mình rồi, sợ thật rồi! Lòng mình đang reo vang, sướng quá! Chẳng lẽ sự việc đơn giản thế này thôi ư?... Không hiểu cái đêm mùa hè đầy sao ấy, ông giáo sư sử học thành lỉnh phát hiện ra thằng trẻ ranh hàng xóm đang ngồi lù lù ngay trước bàn học cô con gái cưng của mình thì sao nhỉ? Ông sẽ đánh rơi cặp mực kính và làm toáng lên như mọi nhà thông thái không chịu được sự lộn xộn trong cuộc sống, hay ông sẽ trầm lặng ngấm mình trong sự suy tưởng chưa dứt đoạn: một dấu hiệu của loài vượn chưa tiến hóa?

... Nhưng không nên để sự sợ hãi đốt cháy thần kinh nó. Thằng đã điên, không ai lường trước được phản ứng của nó cả. Phải cho nó hiểu rằng, nếu nó đã đầu hàng, mình không khi nào muốn giết nó.

Việt chuyển tạc đạn xuống ngực, anh dịu giọng:

- Hãm chốt lại!... Ngồi xuống! - Thằng lính làm theo như cái máy. - Nhìn vào mắt anh, tôi biết anh chưa đến nỗi nào. Anh hãy giúp tôi bằng cách im lặng. Chúng tôi sẽ là người chiến thắng cuối cùng. Cách mạng không quên anh đâu!.

Hắn ngồi chết trân, như không nghe thấy gì cả, không hiểu gì cả, nét mặt mềm lại, ngây ngây..

Có tiếng la oang oang:

- Làm gì mà lâu dữ vậy ông? Tìm thấy không?

Người lính choàng tỉnh như bị đổ nước lạnh vào đầu, mắt nhìn đảo đảo.

- Anh ra đi! Tôi tin anh! - Việt nói.

Người lính bối rối, gục gặc đầu. Hắn xây lưng lại, mắng áo đầm ướt, đôi chân bước đi như mê... Được mấy bước, một tiếng "sột" sau lưng, hắn quay ngoắt lại kinh hãi, lúng quáng đưa súng lên... Không! Trước mắt hắn, Việt vẫn cười hiền hậu, tay cầm con

chim giờ ra... Người lính nhếch miệng ngờ ngạc nhiên, cầm con chim quay đi, bước chân mạnh dạn hơn...

Việt căng mắt nhìn theo hắn đi lại phía đồng bọn súng ống đầy người. Rất có thể hắn phản bội. Anh xếp tạc đạn ra đất, soát lại chốt hãm khẩu K54 trên tay...

Hắn đang mấp máy môi nói cái gì, tay chỉ về phía mình? Bọn kia chụm đầu bàn tán nghe chùng...

Việt lạnh toát người. Này! Nó bắn này!... Chỉ cần một phát báo động thôi là... Anh rút chốt một trái tạc đạn... Nhưng không! Đôi giày nặng nề của người lính bắt đầu lê đi. Anh ta đi giữa bọn lính như người mất hồn, tay lơ đãng vạt lông con chim...

Đến lúc ấy Việt mới nằm nhoài ra, mệt lả. Trái tạc đạn ướt nhoét mồ hôi rời ra khỏi những ngón tay tê dại...

*

Trưa trong đồn địch...

Không trung như bốc cháy, lửa phả xuống rừng rục. Việt tưởng

tượng thấy mảng da lưng mình đang uốn cong lên, phồng rộp.
Anh sờ sờ vào những cọng tranh âm ẩm: nắng một lúc nữa, chắc nó cũng tự nhả khói rồi bùng cháy mất.

Việt chui sâu vào trong gai góc, anh không cảm thấy da thịt mình đang rớm máu. Đói, khát và nhức nhối vì suy nghĩ: bàn chân mình chắc đã cháy hết xương đang lòi ra; anh rún người, lịm đi...

Bỗng anh bật nhồm dậy: có hai con mắt đang nhìn anh chăm chú...

Người lính đã ra từ lúc nào, đang ngồi phía chân Việt, tay ôm lưng quần trễ xuống, khóa tuột khỏi dây lưng như người sắp đi cầu.

Anh lính lê lại, rứt rề lôi trong túi ra một ổ bánh mỳ, túi kia mấy trái dưa leo mòng mọng.

Việt cắn một miếng dưa nhai ngon lành, cặp môi chồm nướm ra, ươn ướt. Anh lính tần ngần ngó trộm Việt ăn... Đôi mắt ấy dừng lại miếng băng chân đã chuyển sang màu bầm, rồi lướt trên những mảng đùi, mảng lưng; cuối cùng vấp phải vết loét trên gáy Việt...

Việt cười, hàm răng nhóng nhánh nước:

- Tàn thuốc khi đêm của anh đây.

Người lính day mặt qua phía khác... Nhìn nghiêng thấy một bên mắt anh ta hơi đỏ...

Việt nhìn sâu vào mắt người lính:

- Tại sao anh không bắn tôi?

Cái đầu nặng nề của anh ta trĩu xuống, một lát mới ngẩng lên, nói khó nhọc:

- Tôi... tôi không rõ... Con mắt của ông làm tôi sợ... Tôi thấy ông mạnh quá...

- Bây giờ thì sao, còn sợ không?

Người lính nhẹ lắc đầu, trả lời phào phào trong hơi thở đầy xúc động:

- Không... Bây giờ tôi... kính phục ông... các ông...

Nói đoạn anh ta run run đứng bật dậy như sợ hãi trước câu nói của chính mình. Người lính kéo quần lên, gài lại dây lưng, lặng lẽ đi vào...

*

Và đêm hôm đó, có hai người dìu nhau ra khỏi vùng kẽm gai. Một người to lớn mặc quần áo lính, còn người kia nhỏ nhắn, ở trần.

Tới bìa bung, họ dừng lại chia tay nhau. Cái bóng to lớn quay lại, dáng đi ngập ngừng, chốc chốc lại nhìn về phía sau ra chiều áy náy. Cái bóng nhỏ nhắn khập khểnh đi thẳng tới, đầu ngẩng cao như đỉnh ninh rằng: mình sắp sà vào tay những con người thân yêu đang đón đợi ở đâu đây, rất gần.

Đêm vành đai vẫn lạnh sắc, thăm thẳm ẩm ướt. Nhưng từ bung xa, gió đã đưa về cái hương vị ngọt ngào mới mẻ của một mùa cây trái tốt tươi.

Sông Đồng Nai, tháng 10-1970

C.L